

การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับการอ่านจากบนลงล่าง*

A Comparison Thai Reading and Writing Skill of Second Grade Students Between Learning by Botom-Up and Top-Down Reading Process

วรรณค์ เครือหว่า**
วิราวรรณ ชาติบุตร***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง กับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลหนองกี่ จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องที่ 1 จำนวน 32 คน ห้องที่ 2 จำนวน 30 คน รวม 62 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่าง แบบวัดทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย สถิติที่ใช้ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test)

ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 2) หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน ทักษะการอ่านภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 14.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.85 ทักษะการเขียนภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 31.91 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.78 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง ทักษะการอ่านภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 15.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.15 ทักษะการเขียนภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 32.53 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.33 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน/ กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง/ ทักษะการอ่านภาษาไทย/
ทักษะการเขียนภาษาไทย

Abstract

The objectives of this study were: 1) to compare Thai reading and writing skill of Grade 2 students learning by using the bottom-up reading process and the group learning by using the top-down reading process; 2) to compare Thai reading and writing skill of Grade 2 students after learning by using the bottom-up reading process with the 70 percent criteria; and 3) to comparing Thai reading

*วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

**นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

***อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โปรแกรมวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

with the 70 percent criteria. The sample group in this research Double group, group one were 32 and writing skill of Grade 2 students after learning by using the top-down reading process students and group two were 30 students were 62 students in Grade 2 at Anuban Nong Ki School. There were selected by cluster random sampling. The tools used in the research were: 1) learning management plans using the bottom-up reading process; 2) learning management plans using the top-down reading process; 3) Thai reading skill test; and 4) Thai writing skills test. The data were analyzed by using included mean, standard deviation, percentage, and t-test.

The results of the research showed that 1) The Thai reading and writing skills of Grade 2 students learning by using the bottom-up reading process and the group learning by using the top-down reading process were not significantly different at the .05 level, 2) The score after learning by using the bottom-up reading process on the Thai reading skills of Grade 2 students was 14.97 which the 74.85 percent and Thai writing skills was 31.91 which the 79.78 percent which was significantly higher than the 70 percent criteria at the .05 significance level, and 3) The score after learning by using the top-down reading process on the Thai reading skills of Grade 2 students was 15.03 which the 75.15 percent and Thai writing skills was 32.53 which the 81.33 percent which was significantly higher than the 70 percent criteria at the .05 significance level.

Keywords: Bottom-up reading process/ Top-down reading process/Thai Reading skill/
Thai Writing skill

บทนำ

ภาษาไทยมีคุณค่าอย่างยิ่งสำหรับคนไทย คนไทยใช้ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการศึกษาแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ และรับสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้ในการพัฒนาตนเองทั้งการพัฒนาสติปัญญา กระบวนการคิด การวิเคราะห์ การวิพากษ์วิจารณ์ การแสดงความคิดเห็น ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทั้งการฟัง พูด อ่าน เขียน จะทำให้เกิดความรู้และ ประสบการณ์ที่งอกงาม กลายเป็นผู้มีมุมมองและโลกทัศน์ที่สอดคล้อง กับยุคสมัย สามารถติดตามความก้าวหน้าของ ศาสตร์ต่าง ๆ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (สุนีดี ภูจิระฐานันท์, 2555, หน้า 28) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (19 ธันวาคม 2545, หน้า 13-14) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา มาตรา 23 (4) กล่าวถึง การจัดการศึกษาเน้นความรู้ ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ และการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง มาตรา 24 (2) กล่าวถึง การให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา และ มาตรา 24 (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

จากการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาล หนองกี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบปัญหาเกี่ยวกับการอ่านและการเขียน ภาษาไทยของนักเรียน โดยอิงจากผลการทดสอบการอ่านการเขียนครั้งที่ 2 ประจำเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2561 ของ สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผลการ ทดสอบชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ด้านการอ่าน ตอนที่ 1 การอ่านออกเสียง มีคะแนนเฉลี่ย 32.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80.63 ตอนที่ 2 การอ่านรู้เรื่อง มีคะแนนเฉลี่ย 9.28 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 61.87 ด้านการเขียน ตอนที่ 1 การเขียน

คำ มีคะแนนเฉลี่ย 11.21 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 56.05 และตอนที่ 2 การเขียนเรื่อง มีคะแนนเฉลี่ย 12.70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 63.50 นอกจากนี้เห็นข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ นักเรียนอ่านและเขียนคำศัพท์ไม่ถูกต้อง ไม่เข้าใจ ความหมายของคำ และเลือกใช้คำไม่ถูกต้องกับสถานการณ์ของการสื่อสาร เนื่องมาจากความสับสนในความหมายของ คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ซึ่งส่งผลให้นักเรียนเลือกใช้คำไม่ตรงกับความต้องการสื่อสาร (โรงเรียนอนุบาล หนองกี่, 2561) ดังนั้น การแก้ปัญหาจึงต้องเน้นไปที่ทักษะการอ่านและทักษะการเขียนภาษาไทย เพื่อให้นักเรียนเป็น บุคคลที่ถือได้ว่า ใช้ภาษาดี กล่าวคือ การรู้จักเลือกใช้คำ ประโยค และทำนองการเขียนได้อย่างสละสลวย ซึ่งสามารถ ศึกษาและฝึกฝนได้ (พงศเกษม สนิไทย, 2550)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยในด้าน ดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงนวัตกรรมทางการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของผู้เรียนได้ นั่นคือ รูปแบบกระบวนการอ่าน (Model of Reading Process) เป็นกระบวนการอ่านเพื่อสร้างความเข้าใจความหมาย ของภาษา การแปลความหมาย และใช้วิจารณ์ญาณ ในการประมวลผล เพื่อค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่ในคำ วลี หรือ ข้อความ รวมไปถึงเครื่องหมายต่าง ๆ ซึ่งผู้อ่านต้องอาศัยความรู้ความสามารถและความรู้สึกนึกคิดในการแปลผล เพื่อที่จะนำไปสู่การสร้างความหมายที่ถูกต้องซึ่งรูปแบบกระบวนการอ่านประกอบไปด้วยรูปแบบย่อย 2 รูปแบบที่มี กลวิธีที่สวนทางกัน ได้แก่ กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน (Bottom-up reading process) คือ การประมวลผลในการ อ่านเป็นการดำเนินการในรูปแบบอนุกรมจากตัวอักษรไปจนถึงเสียง คำ และความหมายตามลำดับ ซึ่งระบบ การอ่าน จากล่างขึ้นบนทำหน้าที่เป็นลำดับ (Gough, 1972, pp. 661-685) กล่าวคือ เป็นกระบวนการอ่านจากพยางค์ คำ ข้อความ รวมถึงเสียงและไวยากรณ์ที่เป็นส่วนประกอบในพยางค์แต่ละพยางค์ แล้วจึงตีความหมายจากพยางค์ คำ หรือ ข้อความนั้น ๆ เป็นการอ่านที่ให้ความสำคัญกับบทอ่านและรูปอักษรและกระบวนการอ่านจากบนลงล่าง (Top-down reading process) การอ่านที่มีประสิทธิภาพไม่ใช่นำมาจากการรับรู้ที่แม่นยำและระบุงศ์ประกอบทั้งหมดในคำ แต่มา จากทักษะในการเลือกตัวชี้หน้าที่น้อยที่สุดและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยให้เหตุผลว่าผู้อ่านมีความรู้สึกก่อนจะมีความหมายเกิดขึ้นในข้อความตามที่ผู้อ่านมีประสบการณ์ก่อนหน้า (Goodman, 1967, pp. 126-135) กล่าวคือ เป็น กระบวนการอ่านโดยการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมเป็นพื้นฐานในการตีความหมายของข้อความ คำ และพยางค์ที่ อ่าน รวมถึงใช้ความรู้และประสบการณ์ในการวิเคราะห์รูปอักษรที่ประกอบกันเป็นพยางค์หรือคำ

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาตอนต้นจึงมีความสนใจที่จะ พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนของนักเรียนโดยใช้กระบวนการอ่านซึ่งมีความเกี่ยวข้องกันในทางปฏิบัติ นั่นคือ กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่าง ซึ่งทั้งสองรูปแบบเป็นวิธีการสร้างความหมายของคำศัพท์ หรือข้อความ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถเขียนคำและค้นหาความหมายที่ซ่อนอยู่ได้อย่างถูกต้อง ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้น ในการส่งเสริมให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่ม ที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการ จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน กับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการ จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง กับเกณฑ์ร้อยละ 70

สมมติฐานการวิจัย

1. ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนและกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง ไม่แตกต่างกัน
2. ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70
3. ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลหนองกี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 131 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องที่ 1 จำนวน 32 คน และห้องที่ 2 จำนวน 30 คน รวม 62 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนอนุบาลหนองกี่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) ซึ่งโรงเรียนจัดห้องเรียนในแต่ละห้องแบบความสามารถ ทำให้ห้องเรียนแต่ละห้องมีความคล้ายคลึงหรือเป็นเอกพันธ์ (Homogeneity) โดยนักเรียนห้องที่ 1 จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน ส่วนนักเรียนห้องที่ 2 จัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

ตัวแปรต้น

กระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน และกระบวนการอ่านจากบนลงล่าง

ตัวแปรตาม

1. ทักษะการอ่าน
2. ทักษะการเขียน

สาระการเรียนรู้

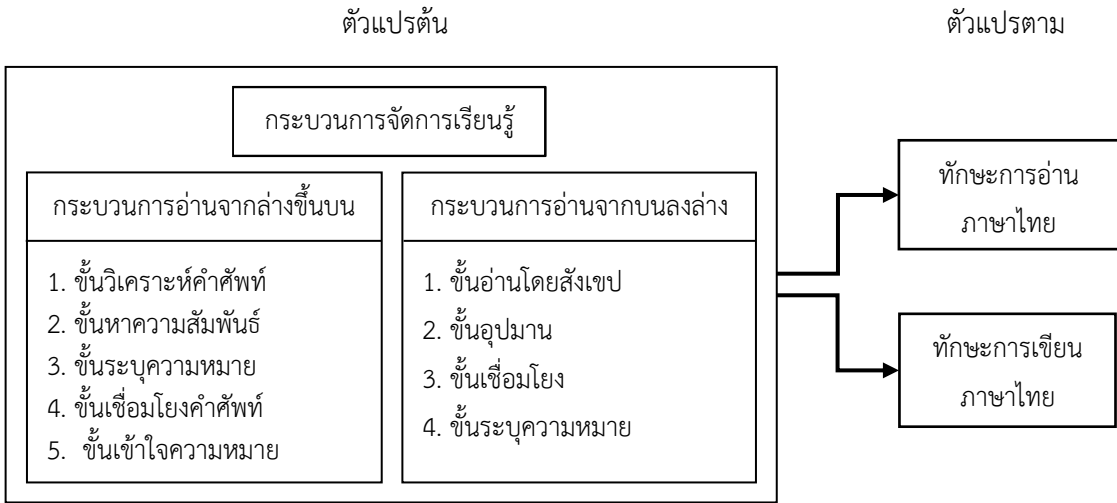
สาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ หน่วยการเรียนรู้ อ่านได้ใช้เขียน รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลหนองกี่ พ.ศ. 2561

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้เวลาสอน 3 สัปดาห์ จำนวน 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลาเรียนทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่าง ที่ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลหนองกี่ ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองขั้นต้น (Pre-experimental design) มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่ม มีการทดสอบเฉพาะหลังเรียน ดำเนินการทดลองตามแผนแบบการวิจัย Nonrandomized control group posttest-only design (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2558, หน้า 287-291) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ระบบการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่าง ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้
  - 1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดการเรียนรู้
  - 1.2 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ระบบการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่าง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิธีละ 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมเวลา 12 ชั่วโมง ใช้เวลาสอน 3 สัปดาห์
  - 1.3 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อประเมิน ความถูกต้องเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2558, หน้า 171-172) ปรากฏว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ระบบการอ่านจากล่างขึ้นบนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.77, S.D. = .36$) และแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ระบบการอ่านจากบนลงล่างมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.74, S.D. = .40$)
  - 1.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญจนสามารถนำไปทดลองใช้ได้จริง
2. แบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย
  - 2.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาจากแผนการจัดการเรียนรู้
  - 2.2 ร่างแบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทย เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก
  - 2.3 นำแบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้การประเมินการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของข้อคำถาม (index of consistency: IOC) (พรณี ลีกิจวัฒน์, 2549, หน้า 106) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2.4 นำไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลมาตรวจสอบคุณภาพโดยการทดสอบค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (กิตติพงษ์ ลีอนาม, 2561, หน้า 149-155) พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น .853

2.5 จัดทำแบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดทักษะการเขียนภาษาไทย

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบ วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาจากแผนการจัดการเรียนรู้

3.2 ร่างแบบวัดทักษะการเขียนภาษาไทย จำนวน 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 การเขียนสะกดคำเป็นแบบทดสอบเขียนตามคำบอก ชุดที่ 2 การเขียนเรื่อง เป็นแบบทดสอบแบบเขียนตอบ

3.3 นำแบบวัดทักษะการเขียนภาษาไทยที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้การประเมินการหาค่าดัชนี ความสอดคล้องของข้อคำถาม (index of consistency: IOC) (พรธณี ลีกิจวัฒน์, 2549, หน้า 106) และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3.4 นำไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลมาตรวจสอบคุณภาพโดยการทดสอบค่าความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยแบบวัดทักษะการเขียนชุดที่ 1 การเขียนสะกดคำ ใช้วิธีการของ Kuder-Richardson จากสูตร KR_{20} และแบบวัดทักษะการเขียนชุดที่ 2 การเขียนเรื่อง ใช้สูตร Cronbach's α -Coefficient (กิตติพงษ์ ลีอนาม, 2561, หน้า 149-155) พบว่า ชุดที่ 1 มีค่าความเชื่อมั่น .929 และชุดที่ 2 มีค่าความเชื่อมั่น .907

3.5 จัดทำแบบวัดทักษะการเขียนภาษาไทยฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น กลุ่มละ 4 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง เป็นเวลารวม 12 ชั่วโมง ในแต่ละกลุ่ม โดยกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน ใช้สำหรับสอนนักเรียนกลุ่มที่ 1 และกระบวนการอ่านจากบนลงล่างใช้สำหรับสอนนักเรียนกลุ่มที่ 2

2. ทดสอบหลังเรียนด้วยแบบวัดทักษะการอ่านภาษาไทยและแบบวัดทักษะการเขียนภาษาไทย

3. นำคะแนนทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมาเปรียบเทียบกัน เพื่อเปรียบเทียบผลจากการจัดการเรียนรู้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปตามลำดับได้ ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง รายละเอียดดังตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง

วิธีสอน	n	$\bar{x}$	S.D.	t	p
กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน	32	14.97	2.13	.124	.902
กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง	30	15.03	1.97		

จากตารางที่ 1 พบว่า ทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน มีคะแนนเฉลี่ย 14.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.85 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง มีคะแนนเฉลี่ย 15.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.15 แสดงว่า ทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่เรียนโดยใช้ กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง

วิธีสอน	n	$\bar{x}$	S.D.	t	p
กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน	32	31.91	5.08	.522	.604
กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง	30	32.53	4.32		

จากตารางที่ 2 พบว่า ทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน มีคะแนนเฉลี่ย 31.91 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.78 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง มีคะแนนเฉลี่ย 32.53 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.33 แสดงว่า ทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 รายละเอียดดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	$\bar{x}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	32	20	14	14.97	2.13	2.570*	.008

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน มีคะแนนเฉลี่ย 14.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 74.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	$\bar{x}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	32	40	28	31.91	5.08	4.353*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน มีคะแนนเฉลี่ย 31.91 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.78 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง กับเกณฑ์ร้อยละ 70 รายละเอียดดังตารางที่ 5 และตารางที่ 6

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	$\bar{x}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	30	20	14	15.03	1.97	2.868*	.004

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง มีคะแนนเฉลี่ย 15.03 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.15 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง กับเกณฑ์ร้อยละ 70

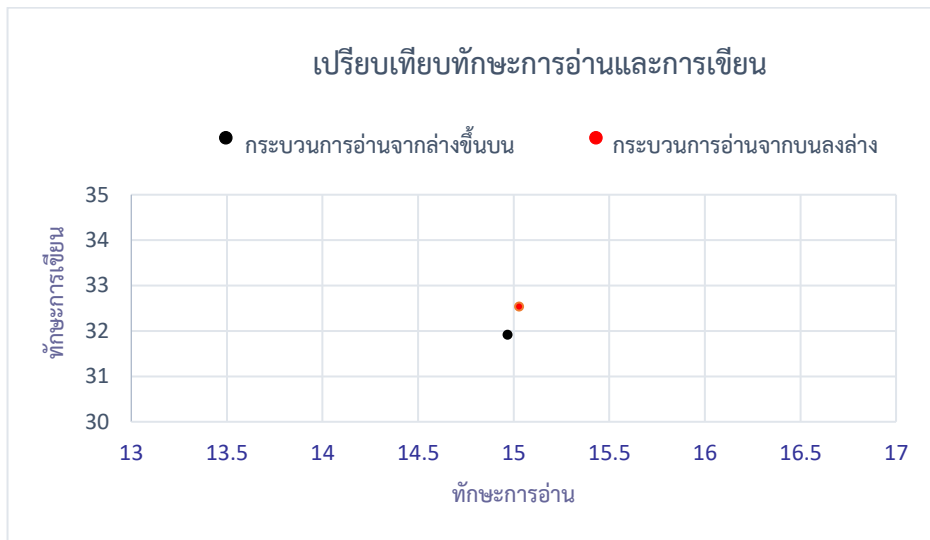
การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	คะแนนร้อยละ 70	$\bar{x}$	S.D.	t	p
หลังเรียน	30	40	28	32.53	4.32	5.746*	.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า ทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลัง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง มีคะแนนเฉลี่ย 32.53 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 70) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 6 สามารถสรุปเป็นแผนภาพได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 เปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับการอ่านจากบนลงล่าง

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ทักษะการอ่านภาษาไทยจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่างมีคะแนนสูงกว่าทักษะการอ่านภาษาไทยจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน 0.06 คะแนน และทักษะการเขียนภาษาไทยจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่างมีคะแนนสูงกว่าทักษะการเขียนภาษาไทยจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน 0.62 คะแนน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ระหว่างกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับการอ่านจากบนลงล่าง พบประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับกลุ่มที่เรียนโดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่า กระบวนการสอนทั้งสองวิธีสามารถส่งเสริมทักษะการอ่านและทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้เช่นกัน กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน เป็นการสอนอ่านที่เน้นการสอนจากไวยากรณ์ทางภาษา โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ตัวอักษรที่มีความสัมพันธ์กับเสียง จากนั้นจึงวิเคราะห์ความหมาย เป็นกระบวนการสอนที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่อยู่ในวัยที่เริ่มเรียนรู้ภาษา นักเรียนสามารถเรียนรู้ตามกระบวนการได้เร็ว โดยอาศัยหลักเกณฑ์ทางภาษา จึงทำให้นักเรียนเข้าใจหลักการใช้ภาษาได้ แต่นักเรียนบางคนยังมีความพร้อมไม่มาก จึงทำให้พัฒนาได้ช้ากว่ากลุ่มเพื่อน ส่วนกระบวนการอ่านจากบนลงล่าง เป็นการสอนอ่านที่ให้ความสำคัญกับความรู้เดิมโดยอาศัยประสบการณ์ของนักเรียนมาช่วยในการเรียนรู้ นักเรียนมีการใช้ความรู้ และประสบการณ์ที่มีมาช่วยในการวิเคราะห์ความหมาย ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์อาจมีความแตกต่างกันเนื่องจากประสบการณ์ที่มีไม่เท่ากัน นักเรียนส่วนมากในกลุ่มนี้สามารถเข้าใจความหมายของคำพื้นฐานได้อย่างรวดเร็วและเขียนคำศัพท์ภาษาไทยจากบัญชีคำพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ถูกต้อง เนื่องจากได้รับการฝึกการเชื่อมโยง คติวิเคราะห์ และด้วยเวลาระยะเวลาที่เหมาะสม จึงส่งผลให้มีทักษะการเชื่อมโยงประสบการณ์ที่มากขึ้นเรื่อย ๆ นักเรียนจึงสามารถดึงประสบการณ์มาใช้ในการเรียนได้อย่างเหมาะสม แสดงว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถเรียนรู้ภาษาจาก

ทั้งกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน และการอ่านจากบนลงล่างได้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ที่ได้ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทรงศิริ พันหลง และคณะ (2551) ธีญญลักษณ์ แก้วจงกุล (2558) เติวิช เสวตไอยาราม (2559) Gove (1981) และ Zheng (2008) ที่กล่าวว่า ผู้ที่เรียนภาษา โดยเฉพาะผู้เรียนในระดับประถมศึกษาจะมีการใช้กระบวนการเรียนรู้ทั้งกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน และการอ่านจากบนลงล่าง แต่นักเรียนจะมีการใช้กระบวนการใดมากกว่ากันหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับระบบการเรียนรู้ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนว่าจะสามารถส่งเสริมกระบวนการใดได้มากกว่ากัน อีกปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้กลวิธีในการเรียนรู้ของนักเรียนนั้น คือ ประสบการณ์ของตัวนักเรียน ถ้านักเรียนกลุ่มใดที่มีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตนอกห้องเรียนมาก ก็จะเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่างได้มาก แต่ถ้านักเรียนกลุ่มใดมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตนอกห้องเรียนน้อย ก็จะเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่างได้น้อย ในทางกลับกัน นักเรียนกลุ่มที่ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ที่โรงเรียนและบ้าน นักเรียนกลุ่มนี้จะมีการเรียนรู้จากไวยากรณ์ทางภาษาเป็นหลัก นั่นคือ มีการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนค่อนข้างมาก ทั้งนี้นักเรียนในระดับนี้มีการรับข้อมูลใหม่ค่อนข้างมาก ดังนั้น ทั้งประสบการณ์และหลักความรู้ต่าง ๆ จึงมีการพัฒนาไปพร้อม ๆ กัน ในทิศทางที่ดีขึ้น ผู้ปกครองและผู้สอนต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ทั้งทักษะทางภาษาและประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน จึงจะทำให้ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านกรอ่านได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านกรเขียนต่อไป

2. ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบน มีการเรียนรู้ที่เป็นระบบเริ่มจากการสังเกตรูปคำศัพท์และแยกพยัญชนะต้น สระ และตัวสะกดได้จากการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 ขั้นวิเคราะห์คำศัพท์ จากนั้นผสมจนเกิดเป็นคำในขั้นที่ 2 ขั้นหาความสัมพันธ์ ซึ่งทำให้นักเรียนเห็นถึงความสัมพันธ์กันของอักษรที่ก่อให้เกิดเป็นรูปคำและเสียง จากนั้นอ่านคำตามหลักเกณฑ์ทางภาษา นักเรียนมีการสังเกตความหมายของคำศัพท์ทีละคำตามกระบวนการในขั้นที่ 3 ขั้นระบุความหมาย ขั้นที่ 4 ขั้นเชื่อมโยงคำศัพท์ และขั้นที่ 5 ขั้นเข้าใจความหมาย ซึ่งจากขั้นตอนทั้ง 3 ขั้นนี้ นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ด้วยตนเองจนทำให้สามารถคาดคะเนทิศทางของความหมายได้ จากนั้นจึงนำความหมายมาเรียงต่อกันจนเป็นข้อความที่สามารถสื่อความหมายได้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนมีการจดจำคำศัพท์และความหมายของคำศัพท์ได้จากรูปร่างตัวอักษรที่มีความสัมพันธ์กับเสียงที่เปล่งออกมาเมื่อต้องอ่านข้อความยาว ๆ ที่เรียงต่อกันจนเป็นเรื่องราว นักเรียนในกลุ่มนี้จะมีการวิเคราะห์ความหมายที่ตรงไปตรงมา จึงทำให้นักเรียนสามารถตอบคำถามจากได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เติวิช เสวตไอยาราม (2559) ที่กล่าวว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถในระดับปานกลางจะเรียนรู้ ด้วยกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหาทุกส่วนของเรื่อง เนื่องจากมองว่าหากอ่านแล้วสะดุดหรือไม่เข้าใจคำศัพท์จะส่งผลต่อความเข้าใจบทความทั้งหมด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทรา ศรีประสิทธิ์ (2552) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษโดยการเน้นการถอดรหัสเสียงเพื่อวางพื้นฐานในการอ่านตามขั้นตอนการอ่านจากล่างขึ้นบน ผลการวิจัยสรุปว่า คนที่อ่านภาษาอังกฤษได้เข้าใจเนื่องจากไม่สามารถถอดรหัสตัวอักษรได้ การสอนด้วยวิธีการนี้ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการอ่านเป็นคำ จดจำคำศัพท์ และเน้นความหมายของคำศัพท์ トラบใดที่ความหมายของคำศัพท์นั้น ๆ ยังไม่เปลี่ยน ผู้เรียนก็จะเข้าใจความหมายได้ทันที ซึ่งจะส่งผลให้สามารถเรียนรู้ภาษาได้ชัดเจนและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ได้ ทั้งนี้หากสามารถเข้าใจคำข้อความที่อ่านแล้ว ก็สามารถเขียนได้ถูกต้องและสามารถนำไปสื่อสารออกเป็นภาษาเขียนได้ตรงกับจุดมุ่งหมายของการสื่อสาร

3. ทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่าง หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตาม

สมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องมาจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเชื่อมโยงเนื้อหาของบทเรียนกับความคิดของนักเรียนที่มีเกี่ยวกับบทเรียนนั้น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของนักเรียนว่ามีมากน้อยเพียงใด เนื่องจากกระบวนการในขั้นที่ 1 ขึ้นอ่านโดยสังเขป มีการกำหนดแนวทางในการอ่านบทความหรือเรื่องราวไว้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และอย่างไร จึงทำให้นักเรียนอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายและสามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้เร็วขึ้น สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียนเมื่ออ่านบทความ จบแล้วจะสามารถตอบได้ทันทีว่าเนื้อเรื่องเกี่ยวกับอะไร เมื่อแยกข้อความออกเป็นคำในขั้นที่ 2 ขึ้นอุปมาน นักเรียนสามารถคาดเดาความหมายของคำได้ เพราะนักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องในภาพรวมมาแล้ว บริบทของคำในข้อความจึงมีส่วนช่วยในการวิเคราะห์ของนักเรียนเป็นอย่างมาก จากนั้นในขั้นตอนที่ 3 ขึ้นเชื่อมโยงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ส่งผลต่อความเข้าใจของนักเรียน เพราะนักเรียนมีการเชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับประสบการณ์ของตนเอง ซึ่งในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะมีความสุขที่ได้แบ่งปันประสบการณ์ของตัวเองให้สมาชิกในห้องฟังและสนใจที่จะรับฟังเรื่องราวของเพื่อน ๆ เมื่อมีประสบการณ์มารองรับความหมายของคำศัพท์ที่กำหนดขึ้น จึงทำให้นักเรียนมีการวิเคราะห์ด้วยตนเองมากขึ้นและสามารถเข้าใจความหมายของคำได้อย่างเป็นระบบตามกระบวนการในขั้นที่ 4 ขึ้นระบุความหมาย แต่ความหมายของแต่ละคนจะมีความชัดเจนไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากประสบการณ์ที่ไม่เท่ากัน เพราะนักเรียนบางคนมีประสบการณ์ตรงกับเรื่องนั้น ๆ ส่วนนักเรียนบางคนมีประสบการณ์จากการฟัง การขยายเรื่องที่นักเรียนเล่าจึงทำให้นักเรียนกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์ตรงสามารถวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง เมื่ออ่านบทความ นักเรียนกลุ่มนี้ จึงสามารถเข้าใจความหมายโดยนัยของคำศัพท์ได้ดี เนื่องมาจากการฝึกใช้ประสบการณ์มาช่วยในการวิเคราะห์ความหมาย สอดคล้องกับ เทวิช เสวตไอยาราม (2559) ที่กล่าวว่า นักเรียนที่ใช้กลยุทธ์กระบวนการอ่านจากบนลงล่างในด้านการตีความหมายเนื้อหาที่อ่าน จะเปิดหาความหมายของคำศัพท์น้อยลงเนื่องจากมองว่าหากตีความในภาพรวมได้ก็จะนำไปสู่ความเข้าใจในเนื้อหาทั้งหมด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Alberto และคณะ (2013) ได้วิจัยเกี่ยวกับ กระบวนการอ่านจากบนลงล่างที่มีผลต่อการอ่านจับใจความของนักเรียน ซึ่งนักเรียนเกรด 4 และ 6 มีความเข้าใจเทียบเท่ากับผู้ที่อ่านหนังสือเป็นประจำ แม้จะมีการเพิ่มระดับความยากของเนื้อหาขึ้นแต่ความเข้าใจก็ไม่ลดลง ซึ่งแสดงว่า นักเรียนมีการใช้งานบริบทและความรู้เดิมในการอ่านเพื่อที่จะทำความเข้าใจและเชื่อมโยงข้อมูล ส่วนนักเรียนเกรด 2 ได้คะแนนในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า นักเรียนระดับนี้มีการใช้กระบวนการอ่านจากบนลงล่างแต่คะแนนลดลงเมื่อเพิ่มระดับความยากของเนื้อหาขึ้น หมายความว่า กระบวนการอ่านจากบนลงล่างอยู่ในวัยที่กำลังพัฒนา นอกจากนี้ การมีความเข้าใจในการอ่านที่ดีก็ส่งผลให้นักเรียนแยกแยะคำศัพท์ที่มีความคล้ายคลึงกันได้ดี สามารถเขียนให้ถูกต้องได้ และสามารถนำไปเขียนสื่อสารได้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนมักจะเขียนจากประสบการณ์ที่ตนเองมี จึงทำให้งานเขียนของนักเรียนสามารถสื่อสารได้ชัดเจนและตรงวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้จากการวิจัยครั้งนี้

1. คำศัพท์ที่ครูกำหนดขึ้นต้องเป็นคำศัพท์พื้นฐานที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ไม่ง่ายหรือยากจนเกินไป และบทอ่านที่ครูกำหนดขึ้นไม่ควรเป็นบทอ่านที่นักเรียนเคยอ่านหรือรู้จักมาก่อน เพราะจะเป็นการขึ้นนำความเข้าใจในภาพรวมของบทอ่านนั้น ๆ แต่ก็ไม่ควรเป็นบทที่เข้าใจยากจนเกินไปเช่นกัน
2. ครูต้องแนะนำนักเรียนในขณะทำกิจกรรม เนื่องจากบางขั้นตอนเป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 การให้คำแนะนำจะทำให้กิจกรรมดำเนินไปตามแผนที่กำหนดไว้
3. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ ควรใช้เนื้อหาที่มีความหลากหลาย เช่น นิทาน ข่าว บทความ งานเขียนร้อยแก้วและร้อยกรอง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการประยุกต์ใช้แนวคิดกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่างในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ
2. ควรศึกษาการบูรณาการระหว่างกระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนกับการอ่านจากบนลงล่างว่าจะส่งผลต่อทักษะการอ่านและทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนมากขึ้นหรือไม่
3. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ความคงทนในการเรียนรู้ ทักษะการฟัง และทักษะการพูด ที่อาจเกิดขึ้นได้จากการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการอ่านจากล่างขึ้นบนและการอ่านจากบนลงล่าง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ ลือนาม. (2561). *วิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา*. นครราชสีมา: โรงพิมพ์ โคราช มาร์เก็ตติ้ง แอนด์ โปรดักชั่น.
- เตวิช เสวตไอยาราม. (2559). กลยุทธ์การอ่านของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทยที่มีความสามารถต่างกัน. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 33(2), 59-78.
- ทรงศิริ พันหลง, นพวรรณ จันทรวง และ อนุสรณ์ สนธิรักษ์. (2551). *การสำรวจการสอนอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้กลวิธีแบบบนลงล่างและล่างขึ้นบนของครูผู้สอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 จังหวัดนครสวรรค์* (รายงานผลการวิจัย). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ธัญญลักษณ์ แก้วจงกุล. (2558). *กลวิธีการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษ, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พงศ์เกษม สนธิไทย. (2550). *ภาษาไทย 1*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. (2549). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- _____ . (2558). *วิธีการวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- โรงเรียนอนุบาลหนองกี่. (2561). *หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลหนองกี่ พุทธศักราช 2561 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดฯ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. บุรีรัมย์: โรงเรียนอนุบาลหนองกี่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2547). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุนิธี ภูจิระฐานันท์. (2555). *การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ทริปปี้ล เอ็ดดูเคชั่น.
- อินทรา ศรีประสิทธิ์. (2552). ทฤษฎีใหม่ในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับคนไทย. ใน *การประชุมนานาชาติของ UNESCO-APEID และมหกรรมวันครูโลก ครั้งที่ 12 (English session) Teacher Training for Student Centered Learning (การอบรมครูในสภาพแวดล้อมที่มีนักเรียน เป็นศูนย์กลางการเรียนรู้)*, 174-178. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต.
- Alberto, A., Patricia, S., Maria, A., Irene, C., & Jose, A. L. (2013). Evidence for Top-down Processing in Reading Comprehension of Children. *Psicologia Education*, 19(2), 83-88.

- Goodman, K. S. (1967). Reading: A psycholinguistic guessing game. *Journal of the Reading Specialist*, 6, 126-135.
- Gough, P. B. (1972). Theoretical models and processes of reading. In J.F. Kavanagh & I.G. Mattingly (Eds.), *Language by Ear and by Eye*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Gove, M. K. (1981). *The Influence of Teachers' conceptual frameworks of reading on their instructional decision making*. Doctoral of Philosophy dissertation, graduate school of Education, Kent State University.
- Zheng, X. (2008). *What happens in the first 200 ms of word reading: ERP studies on visual word recognition with top-down and bottom-up approaches*. Master of Arts dissertation, Department of Psychology, Brock University.